

Rippl-Rónai József (1861-1927)

Baromfiudvar, 1910 körül

Olaj, karton, 49,5x68,5 cm
Jelezve balra lent: Rónai

Hátoldalon kiállítási címke:

Rippl-Rónai: Baromfiudvar P. 800. Könyves Kálmán Kiállítás, valamint a kartonon a művész kézírásával is olvasható a kép címe.

Proveniencia:

- Egykor Nemes Marcell gyűjteményében

Kiállítva:

- Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása. Művészház 1911., V. terem 33. szám
- Könyves Kálmán kiállításai. Magyar posztimpreszionisták (I. A kompozíció) 1931. Katalóguson kívül
- Ernst Múzeum Aukciói, XLIX. Nemes Marcell magyar képgyűjteménye. 1934., 77. szám

Reprodukálva:

- Árverési Közlöny LXXXIV. 1937. 370. szám. Képe: III. tábla.

Proveniencia:

- Egykor Nemes Marcell gyűjteményében

Kikiáltási ár: 18 000 000 Ft / 69 231 EUR

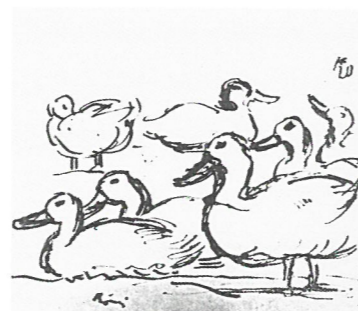
A gazda

Rippl-Rónai 1902-ben vette meg első kaposvári házat, tizennégy éves franciaországi tartózkodás után hazatelepedett.

Átütő sikerét az 1906-os kiállításán aratta: élete ezután gyökeresen megváltozott. 1908-ban vette meg a híres Rómadombi házat, a hozzá tartozó birtokkal. Sok vendége lelkesedett a tervezettnek látszó, pompás környezetért.

Nevelt lánya így emlékezik: „*Volt macska is, néha három-négy is egyszerre, sok baromfi, tyúk, liba, kacsa, gyöngytyúk, pulyka. A tehenek, Tatár, a szamár, vagy később, amikor homokfutó váltotta fel a kordét, Frici öszvér is mind kedvencek voltak.*” (Horváth, 1995. 53.) „*A fivőm pávák büszkélkedtek, vörösfoltos, rosszul tejelő, de szép tehenek legeltek. Volt itt méhes, istálló, galambház és pajta, válogatott kutyák, sőt még csacsifogat is...*” (Genthon, 1958. 27.)

Néha azért lelepleződött ez a sokszínű és intenzív gazdálkodás. Kortársak beszámolóiból tudjuk, hogy a művész sokkal inkább szemét szerette legeltetni birtokán. Megteremtette maga körül azt a mikroklímát ami kielégítette: stílusfordulata játszótérét.

Rippl-Rónai József: Kacsák, 1910 körül. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

A stílus, és a „stílusbarát szárnyasok” gyülekezete

Rippl-Rónai képünkre is jellemző új stílusa teljes pompájában 1908 után bontakozik ki. „Pöttyös”, vagy ahogy ő nevezte „kukoricás” képek ezek. Ez a technika együtt járt a keveretlen színek használatával, a harmadik dimenzió elenyegtetésével és a röpködő pöttyöket körülölelő kontúrozással. A képek dekoratívvá válnak. Rippl-Rónai közelít a francia fauves (Vadak) stílusához.

Annyi Rippl-Rónai képen és rajzon szerepelnek baromfiak, – gyakran a művek címe is azonos – hogy nehéz kiállításon való szereplésüket biztonsággal behatárolni. E jószágok kitüntetett helye a képeken azonban nem véletlen. Ha elmerülünk az éppen előttünk lévő és a stílus minden jellegzetességét és izgalmát felvonultató képünkben, az a meggyőződés alakul ki, hogy a repkedő, izgó-mozgó szárnyasok nagyon is fontos küldetést teljesítenek. E megriadó, helyhez nem köthető, vibráló foltok megvalósítják, mintegy magukban hordozzák a könnyedséget és dekorativitást.

A fehér-barna színek szinte befedik a képen az ábrázolni szándékozott teret, míg a taréjok és tokák vöröse, különösen a jobbra felbukkanó óriás kakas férfias díszes vidám pöttyökkel, foltokkal élénkíti a látványt. Mindezt a fák zöld színének számtalan árnyalata foglalja keretbe: a gazdag vegetáció ápolóan veszi körül a két női figurát és főleg a megörökíteni szándékozott bumfordi modelleket.

Ezt a gonddal megtervezett környezetet, a flóra és a fauna szoros szövetségét, egymást erősítő értelmüket teszi a művész képe stílushordozójává.

A téma. A humorvértezetében

E kép nem véletlenül volt darabja a világhíres Nemes Marcell gyűjteménynek. Gondoljunk csak az 1910-es évek hivatalos „műcsarnoki” festészetére, a fennkölt akadémikus alkotásokra, vagy az érzelmektől csorduló kisszerű zsánerekre. Itt szárnyasok rendetlen csapatát látjuk: semmi nagyképűség, semmi komolykodás vagy pátosz. Rippl-Rónai jól tudja, hogy nem a témától lesz egy kép emelkedett, hanem a benne megvalósuló művészi kifejezés hitelétől, erejétől. Ő vállalja és szereti a köznapit. Erre még rá is játszik. Magunk elé képzelhetjük a művészt, amint megmosolyogva a fontoskodó világot, festőállványa mögül ránk kacsint.

Bernáth Mária

